

EINDE VN VROUWENCONFERENTIE

I'S ZONDER PUNTJES

ZOP, 16 september 1995

De Vierde Vrouwenconferentie werd giserenavond afgesloten nadat het Platform for Action en de Verklaring van Beijing werden goedgekeurd door de laatste plenaire vergadering. Delegaties werden tot het laatste moment de kans geboden kanttekeningen te maken. Maar de eenstemmigheid waarmee het document uiteindelijk werd aangenomen is hol, en kritiek van buitenaf, maar ook van binnen de delegaties is niet van de lucht.

(Door Jan van der Made)

HUAIROU, ZOP "De Verklaring van Beijing is een racistisch document. Het werd door de vergadering geramd door vastbesloten staten van de EU, Canada en de VS. Het staat alleen voor westerse waarden en westerse cultuur en biedt geen enkele bescherming voor soevereine rechten". Dit staat op een pamlet dat Dale O'Leary ("huismoeder en freelance schrijfster") uitdeelt aan afgevaardigden die, wit weggetrokken van vergadervermoeidheid de roltrappen in het Beijing Convention Center afdalen, op weg naar een laatste banket. Dale O'Leary is een sympathysante van de Real Women ("Realistic, Equal, Active for Life"), een Canadese anti-abortusgroep die gedurende de hele conferentie middels toespraken en protestmarsen heeft geprobeerd "familiewaarden en de rol van de vrouw als moeder" te bevorderen. Maar de declaratie werd gisteren aangenomen. "Na Beijing is er alleen nog Sodom en Gomorra", aldus de teleurgestelde vrouw.

Volgens Rev. James Morrow, "Katholiek waarnemer" uit Schotland was het goed dat de clause over sexuele geaardheid, die in totaal vier keer voorkwam in het ontwerp Platform for Action werd geschrapt. "Ik weet niet of het een vooruitgang is om homosexualiteit te bevorderen. Krijg je een betere wereld als afwijkingen door iedereen worden aanvaard?" Tot het laatste moment drong Morrow er bij de afgevaardigden op aan om een voorbehoud te maken. Maar het document is waardeloos, volgens de Katholiek. "De begrippen God of Vader worden niet eenmaal genoemd. Het is een reclamezuil voor vuig sexueel gedrag, kindersex en abortus".

O'Leary en Morrow worden gesteund door het Vaticaan. Gisteren tekende Mary Ann Glendon, hoofd van de Vaticaanse delegatie fel protest aan tegen de slotverklaring. "We zijn er niet op uit om het Koninkrijk der Dieren te herscheppen", lichtte ze de serie van maar liefst twaalf voorbehouden toe. Daarin werd onder meer de nadruk gelegd op de "familie als hoeksteen van de maatschappij", en wordt het gebruik van condoms als anticonceptiemiddel en ter voorkoming van HIV/AIDS stellig afgewezen. Vervolgens eiste Glendon dat haar verklaring en de twaalf voorbehouden deel zouden worden van het slotdocument Platform for Action.

VOORBEHOUD

Tijdens de laatste plenaire vergadering waren er twintig landen die een voorbehoud maakten; behalve de Heilige Stoel voornamelijk Islamitische landen als Koeweit, Egypte, Iran, Libië, Indonesië. Volgens secretaris-generaal Gertrude Mongella ging waren de voorbehouden gemaakt tegen "dezelfde groep paragrafen". Minst populaire waren "97" (over sexuele rechten, later omgedoopt tot "mensenrechten van vrouwen"), "107 K" (over het al dan niet strafbaar zijn van illegale abortus) en "274 D" (over gelijke erfrechten voor meisjes). Mel James van Amnesty International: "Wanneer landen een voorbehoud maken op een bepaald artikel betekent dat dat ze dat artikel niet na zullen streven".

Het slotdocument, dat uiteindelijk "met algemene stemmen werd aanvaard", kent dus een hoop uitwegen die de kracht ervan ondermijnen. "We hebben uiteindelijk, na nachtenlang onderhandelen, onze geschillen opzij gezet", aldus een verklaring van de Jordaanse delegatie, die in feite de klacht

van REAL Woman Dale O'Leary tegenspreekt, "door te stellen dat alle strategieën en mechanismen die uit dit document voortvloeien uitgevoerd worden terwijl soevereiniteit en morele waarden van ieder land gerespecteerd worden".

Deze overeenkomst is gevaarlijk ruim interpreteerbaar en kan voedsel vormen voor landen als China dat in 1993 (aan de vooravond van de mensenrechtenconferentie in Wenen) haar eigen "Witboek Mensenrechten" publiceerde. Hierin werd gesteld dat "het meest fundamentele recht het recht van bestaan en ontwikkeling is", maar ook dat "mensenrechten onderhorig zijn aan de nationale wetten van ieder land", en dat landen "zich niet moeten bemoeien met elkaars interne aangelegenheden".

"Het universaliteitsprincipe van de mensenrechten staat op een gevaarlijke helling", aldus een van Amnesty International's vijftig waarnemers die op de Vrouwenconferentie aanwezig zijn. De toekomst zal uitwijzen of de Vierde Vrouwenconferentie een daadwerkelijke verbetering betekent voor de positie van de vrouwen, of dat het niet meer was dan een reusachtige theekrans.

© Jan van der Made